

ПОГОДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради
Навчально-реабілітаційного центру
в селищі Клевань Рівненської
обласної ради
протокол № 1
від «20» серпня 2025р.

ПОЛОЖЕННЯ

про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту в Навчально-реабілітаційному центрі в селищі Клевань Рівненської обласної ради

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає принципи, завдання та основні підходи до формування команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (далі — Команда супроводу), а також порядок її функціонування в Навчально-реабілітаційному центрі в селищі Клевань Рівненської обласної ради.

2. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

адаптація змісту освітньої програми (далі — адаптація) — зміна методів і засобів навчання з урахуванням індивідуальних потреб дитини з ООП без зміни програмового змісту, загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

модифікація змісту освітньої програми (далі — модифікація) — зміна програмового змісту (шляхом спрощення, виключення, об'єднання тощо) з урахуванням особливих освітніх потреб дітей із зміною загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

оцінка потреби дитини в наданні підтримки — визначення потреби дитини в наданні їй додаткової підтримки під час освітнього процесу;

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених в законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» та інших нормативно-правових актах у сфері освіти.

3. Персональний склад Команди супроводу затверджується наказом керівника закладу дошкільної освіти.

II. Принципи діяльності та завдання Команди супроводу

1. Основними принципами діяльності Команди супроводу є:

повага до всіх дітей, урахування їх індивідуальних особливостей розвитку;

діяльність в інтересах дитини з особливими освітніми потребами;

недопущення дискримінації та порушення прав дитини з особливими освітніми потребами;

діяльність у команді;

активна співпраця з батьками або іншими законними представниками дитини з особливими освітніми потребами (далі — батьки дитини з особливими освітніми потребами), залучення їх до освітнього процесу та розроблення індивідуальної програми розвитку;

конфіденційність та дотримання етичних норм;

міжвідомча співпраця.

2. Основними завданнями Команди супроводу НРЦ в селищі Клевань є:

збір інформації про особливості розвитку дитини з особливими освітніми потребами, її інтереси, труднощі, освітні потреби та можливості на етапах створення, реалізації та моніторингу виконання індивідуальної програми розвитку;

оцінка та визначення потреби в наданні дитині підтримки першого рівня або надання рекомендацій батькам звернутися до інклюзивно-ресурсного центру для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи;

розроблення індивідуальної програми розвитку для кожної дитини з особливими освітніми потребами відповідно до рекомендацій фахівців інклюзивно-ресурсного центру та моніторинг її виконання з метою коригування та визначення динаміки розвитку дитини;

визначення напрямів надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) з урахуванням висновку інклюзивно-ресурсного центру (за наявності) та забезпечення надання цих послуг;

реалізація індивідуальної програми розвитку та корекційно-розвиткового складника освітньої програми під час освітнього процесу;

надання методичної підтримки педагогічним працівникам закладу дошкільної освіти з організації інклюзивного навчання;

створення сприятливого освітнього середовища для соціальної інтеграції дитини з особливими освітніми потребами;

проведення консультативної роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами щодо особливостей їх розвитку, навчання та виховання;

здійснення інформаційно-просвітницької роботи в НРЦ в селищі Клевань серед дітей, педагогічних працівників, батьків або інших законних представників дітей з метою недопущення дискримінації та порушення прав дітей з особливими освітніми потребами, формування дружнього та неупередженого ставлення до них.

III. Склад Команди супроводу та основні функції її членів

1. Склад Команди супроводу визначається з урахуванням індивідуальних потреб дитини з особливими освітніми потребами.

2. Склад Команди супроводу формується з:

директора, вихователів, які безпосередньо працюють з дитиною з особливими освітніми потребами, асистента вихователя (за наявності), практичного психолога, соціального педагога, медичного працівника закладу дошкільної освіти;

асистента дитини з особливими освітніми потребами (за наявності);

батьків (одного з батьків) дитини з особливими освітніми потребами;

вчителя-дефектолога дошкільної групи НРЦ в селищі Клевань;

педагогічних працівників, які здобули вищу освіту за спеціальністю «Спеціальна освіта» (для осіб, які здобували вищу освіту до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» за спеціальностями «Дефектологія», «Корекційна освіта (за нозологіями)»), з урахуванням категорії (типу) особливих освітніх потреб (труднощів) дитини (далі — учителі спеціальної освіти);

представників команди раннього втручання, які безпосередньо працювали з дитиною з особливими освітніми потребами та її сім'єю під час надання послуги раннього втручання (за наявності);

запрошених медичних працівників, в тому числі клінічного психолога, лікаря-психіатра дитячого;

запрошених (за потреби) спеціалістів системи соціального захисту населення, служби у справах дітей;

інших осіб, включення яких було ініційовано батьками дитини з особливими освітніми потребами відповідно до заяви про включення таких фахівців до Команди супроводу за умови аргументації такої потреби та/або надання підтвердження їх кваліфікації тощо.

3. Основними функціями членів Команди супроводу є:

1) директор:

формує склад Команди супроводу;

організовує роботу Команди супроводу;

залучає (за потреби) фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсного центру до роботи Команди супроводу;

призначає відповідальну особу за координацію розроблення індивідуальної програми розвитку та здійснює контроль за виконанням завдань членами Команди супроводу;

розробляє спільно з іншими членами Команди супроводу індивідуальну програму розвитку;

визначає уповноважену особу за внесення інформації до системи автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів;

залучає фахівців до надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) дітям з особливими освітніми потребами;

залучає батьків дитини з особливими освітніми потребами до розроблення і погодження індивідуальної програми розвитку;

залучає (за потреби) інших спеціалістів (залучених медичних працівників, спеціалістів системи соціального захисту населення, служби у справах дітей тощо) до роботи Команди супроводу НРЦ в селищі Клевань;

відповідає за розроблення, реалізацію індивідуальної програми розвитку та контроль за станом її виконання;

контролює якість надання освітніх, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дитині з особливими освітніми потребами;

залучає ресурси закладу для забезпечення певного рівня підтримки для дітей, які цього потребують;

здійснює інші заходи, направлені на забезпечення освіти дітей з особливими освітніми потребами;

2) вихователі, які безпосередньо працюють з дитиною з особливими освітніми потребами:

забезпечують спостереження за дитиною під час освітнього процесу та проводять оцінку її розвитку з метою визначення потреби в наданні дитині підтримки певного рівня та подальшого розроблення індивідуальної програми розвитку або надання інших рекомендацій;

здійснюють адаптацію освітнього середовища відповідно до потреб та можливостей дитини з особливими освітніми потребами;

розробляють та реалізують спільно з іншими членами Команди супроводу індивідуальну програму розвитку;

здійснюють адаптацію та/або модифікацію освітніх програм;

забезпечують освітній процес дитини з особливими освітніми потребами з урахуванням особливостей її розвитку та індивідуальної програми розвитку;

інформують членів Команди супроводу про особливості навчально-пізнавальної діяльності дитини з особливими освітніми потребами, її сильні сторони та потреби, результати виконання нею освітньої програми;

визначають спільно з іншими педагогічними працівниками рівень досягнення кінцевих цілей навчання, передбачених індивідуальною програмою розвитку;

створюють належний мікроклімат у дитячому колективі;

сприяють соціалізації дитини з особливими освітніми потребами в колективі;

забезпечують психологічну підтримку дитини з особливими освітніми потребами;

надають інформацію батькам дитини з особливими освітніми потребами про результати виконання нею індивідуальної освітньої програми;

3) практичний психолог:

забезпечує спостереження за дитиною під час освітнього процесу та проводить оцінку її розвитку з метою визначення потреби в наданні дитині підтримки першого рівня та подальшого розроблення індивідуальної програми розвитку або надання інших рекомендацій;

здійснює цілеспрямоване вивчення та моніторинг розвитку дитини з особливими освітніми потребами, її психологічного стану;

бере участь у розробленні індивідуальної програми розвитку;

здійснює психологічний супровід дитини з особливими освітніми потребами;

надає рекомендації, консультації та методичну допомогу педагогічним працівникам закладу щодо організації освітнього процесу дитини з особливими освітніми потребами;

здійснює заходи щодо забезпечення комфортного освітнього середовища та сприятливого психологічного клімату;

надає психологічну допомогу дітям з особливими освітніми потребами та вихователям, іншим фахівцям, які працюють з ними;

забезпечує консультування та психологічну підтримку батьків дитини з особливими освітніми потребами;

4) соціальний педагог:

бере участь у розробленні індивідуальної програми розвитку;

виявляє соціальні проблеми, які потребують негайного вирішення, за потреби надає рекомендації щодо звернення до відповідних фахівців з метою надання допомоги;

вивчає соціальні умови розвитку дитини з особливими освітніми потребами;

сприяє соціалізації дитини з особливими освітніми потребами, адаптації її у новому дитячому колективі;

сприяє залученню дитини до участі в гуртках, секціях з урахуванням її потреб та можливостей;

надає рекомендації членам освітнього процесу щодо шляхів ефективної інтеграції дитини з особливими освітніми потребами в колектив однолітків, формування позитивного мікроклімату в дитячому колективі, подолання особистісних, міжособистісних конфліктів;

5) учителі спеціальної освіти:

забезпечують спостереження за дитиною з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу та проводять оцінку її розвитку з метою визначення потреби в наданні дитині підтримки певного рівня та подальшого розроблення індивідуальної програми розвитку або надання інших рекомендацій (визначене завдання стосується лише вчителів спеціальної освіти, які входять до штатного розпису закладу);

надають інформацію членам Команди супроводу про особливості психофізичного розвитку дитини з особливими освітніми потребами, її сильні сторони, можливості та освітні потреби;

беруть участь у розробленні та реалізації індивідуальної програми розвитку;

здійснюють моніторинг досягнень у відповідній сфері розвитку дитини з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку;

надають рекомендації педагогічним працівникам щодо особливостей організації освітнього процесу, реалізації корекційно-розвиткових цілей, технологій для досягнення кінцевих цілей, визначених в індивідуальній програмі розвитку (визначене завдання стосується лише вчителів спеціальної освіти, які входять до штатного розпису закладу);

здійснюють консультативну роботу з батьками дитини з особливими освітніми потребами;

надають рекомендації щодо універсального дизайну та розумного пристосування освітнього середовища;

б) асистент вихователя (за наявності):

взаємодіє з вихователем під час освітнього процесу;

забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу для дитини з особливими освітніми потребами шляхом адаптації освітнього середовища, адаптації або модифікації навчальних

матеріалів та підготовку індивідуальних завдань відповідно до можливостей, потреб та індивідуальних особливостей розвитку дитини з особливими освітніми потребами;

бере участь в організації освітнього процесу дитини з особливими освітніми потребами;

забезпечує комфортне сприймання освітнього матеріалу всіма вихованцями групи, зокрема дитиною з особливими освітніми потребами;

здійснює спостереження за дитиною з особливими освітніми потребами з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів, можливостей та потреб;

бере участь у розробленні індивідуальної програми;

забезпечує включення дітей з особливими освітніми потребами до дитячого колективу;

надає допомогу дитині з особливими освітніми потребами у виконанні завдань та залучає її до різних видів освітньої діяльності;

надає допомогу всім вихованцям групи для забезпечення якісного здобуття ними дошкільної освіти та створення комфортного психологічного клімату в дитячому колективі;

здійснює оцінку спільно з вихователем рівня досягнення поставлених цілей, передбачених індивідуальною програмою розвитку;

інформує членів Команди супроводу за результатами спостереження за дитиною з особливими освітніми потребами щодо її індивідуальних особливостей, інтересів та потреб;

надає інформацію батькам дитини з особливими освітніми потребами щодо здобуття нею дошкільної освіти;

7) вчитель-дефектолог:

інформує заклад освіти щодо категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів) дитини з особливими освітніми потребами під час забезпечення інклюзивного навчання;

надає інформацію членам Команди супроводу про особливості психофізичного розвитку дитини з особливими освітніми потребами, її сильні сторони, можливості та потреби;

надає рекомендації щодо розроблення, виконання, коригування індивідуальної програми розвитку;

надає консультації щодо забезпечення адаптації чи модифікації освітньої програми;

надає рекомендації щодо особливостей забезпечення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги), змісту, форм та методів роботи відповідно до потенційних можливостей дитини з особливими освітніми потребами;

здійснює системний кваліфікований супровід дитини з особливими освітніми потребами;

надає рекомендації щодо універсального дизайну та створення розумного пристосування освітнього середовища;

надає консультативну, психологічну допомогу батькам дитини з особливими освітніми потребами у формуванні позитивної мотивації щодо навчання, розвитку та виховання дитини;

8) батьки дитини з особливими освітніми потребами:

надають інформацію про дитину (особливості психофізичного розвитку, сильні сторони, спосіб навчання, успіхи, труднощі під час виконання завдань тощо);

у складі Команди супроводу беруть участь у розробленні та реалізації індивідуальної програми розвитку;

створюють умови для навчання, виховання та розвитку дитини з особливими освітніми потребами;

9) (за наявності) асистент дитини з особливими освітніми потребами:

надає підтримку та допомогу дитині з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу в пересуванні, самообслуговуванні, комунікації, харчуванні, орієнтації у просторі;

здійснює спостереження за станом здоров'я дитини з особливими освітніми потребами та надає за потреби допомогу медичному працівникові під час проведення необхідних процедур;

надає допомогу під час ігрової діяльності дитини з особливими освітніми потребами, інших видів діяльності під час освітнього процесу;

інформує членів Команди супроводу про потреби дитини з особливими освітніми потребами;

невідкладно інформує членів Команди супроводу про факти булінгу, свідком якого він був особисто або інформацію про які отримав від інших осіб, вживає невідкладних заходів для припинення цькування;

10) медичний працівник закладу освіти:

інформує членів Команди супроводу про стан здоров'я дитини з особливими освітніми потребами та психофізичні особливості її розвитку (за згодою батьків дитини з особливими освітніми потребами);

11) представник команди раннього втручання:

інформує членів Команди супроводу про послугу раннього втручання, яку отримала родина;

надає інформацію про динаміку розвитку дитини з особливими освітніми потребами, про її актуальний рівень розвитку, сильні сторони, можливості та труднощі з точки зору активності та участі в щоденній діяльності;

готує рекомендації щодо створення необхідних умов для подальшого розвитку дитини з особливими освітніми потребами та її адаптації в умовах закладу дошкільної освіти;

бере участь у розробленні індивідуальної програми розвитку;

бере участь у створенні та адаптації розвиваючого середовища для дитини з особливими освітніми потребами відповідно до її можливостей, потреб та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку;

обговорює з членами Команди супроводу та бере участь в адаптації приміщень закладу освіти відповідно до індивідуальних потреб дитини з особливими освітніми потребами.

IV. Функції Команди супроводу

1. Для дитини, у якої виникають труднощі під час навчання та яка потребує постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі та не має висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, за заявою одного з її батьків або іншого законного представника керівник закладу освіти створює Команду супроводу.

У заяві один з батьків дитини або інший законний представник вказує причину потреби постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, а також (за бажанням) кандидатури осіб, які можуть бути включені до Команди супроводу для оцінки потреби надання постійної чи тимчасової підтримки з аргументацією такої потреби та/або підтвердженням відповідної кваліфікації залучених фахівців.

З метою визначення потреби в постійній чи тимчасовій підтримці в освітньому процесі Команда супроводу в строк від двох тижнів до місяця здійснює:

спостереження за дитиною;

вивчення психофізичного стану дитини;

консультації з батьками дитини та особами, які були запрошені до роботи Команди супроводу;

оцінку потреби дитини в наданні підтримки.

За результатами спостереження, вивчення психофізичного стану дитини та оцінки її потреби в наданні підтримки Команда супроводу приймає рішення про:

надання рекомендацій батькам звернутися до інклюзивно-ресурсного центру з метою проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.

2. Для дитини з особливими освітніми потребами, яка має висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, керівник закладу в обов'язковому порядку затверджує наказом персональний склад Команди супроводу та створює умови для її діяльності.

Команда супроводу в строк від двох тижнів до місяця здійснює:

аналіз висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи;

спостереження за дитиною з особливими освітніми потребами;

вивчення психофізичного стану дитини з особливими освітніми потребами з метою подальшого розроблення індивідуальної програми розвитку;

консультації з батьками дитини з особливими освітніми потребами та особами, які були запрошені до роботи Команди супроводу;

консультації з іншими фахівцями, зокрема спеціальних закладів освіти (за потреби);

аналіз індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності) та інших документів, наданих батьками дитини з особливими освітніми потребами;

розроблення індивідуальної програми розвитку.

За потреби Команда супроводу за погодженням із батьками дитини з особливими освітніми потребами може ініціювати звернення до ІРЦ з метою зміни рівня підтримки з

урахуванням динаміки розвитку дитини з особливими освітніми потребами протягом навчального року. Рішення про зміну рівня підтримки фіксується в протоколі засідання Команди супроводу, який підписується всіма членами Команди супроводу.

V. Порядок розроблення Командою супроводу індивідуальної програми розвитку

1. З метою індивідуалізації освітнього процесу для дитини з особливими освітніми потребами Командою супроводу розробляється індивідуальна програма розвитку.

2. Індивідуальна програма розвитку складається на навчальний рік (за потреби за рішенням Команди супроводу — на літній період), підписується всіма членами Команди супроводу, одним з батьків дитини з особливими освітніми потребами, затверджується керівником закладу освіти та зберігається в закладі освіти не менше ніж три роки.

З метою коригування та визначення динаміки розвитку дитини з особливими освітніми потребами Команда супроводу переглядає індивідуальну програму розвитку тричі на навчальний рік (за потреби частіше).

3. Індивідуальна програма розвитку для дитини з особливими освітніми потребами складається за формою, визначеною законодавством.

4. Команда супроводу визначає способи адаптації (за необхідності модифікації) освітнього середовища, навчальних матеріалів відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

VI. Порядок функціонування Команди супроводу

1. Робота членів Команди супроводу здійснюється в межах їх основного робочого часу.

2. Однією з організаційних форм діяльності Команди супроводу є засідання її членів, які проводяться відповідно до потреби, зважаючи на рівень підтримки дитини, але не менше трьох разів протягом навчального року.

За потреби кожен член Команди супроводу може ініціювати проведення позачергового засідання.

Засідання Команди супроводу за потреби проводяться в режимі онлайн та/або у змішаному очно-дистанційному форматі.

3. Головою засідання Команди супроводу є директор.

4. Рішення засідання Команди супроводу оформляється протоколом, який веде секретар засідання. Протокол засідання підписується головою, секретарем та всіма членами засідання.

5. Секретар обирається з числа членів Команди супроводу, які є педагогічними працівниками закладу освіти. Рішення про його обрання фіксується у протоколі.

6. Рішення засідання Команди супроводу приймаються за результатами колегіального обговорення інформації членами шляхом відкритого голосування (за умови присутності на засіданні не менше 2/3 від загального складу).